

DPN 5841

Title : वाराह पुराण देव्या कवच VĀRĀHA PURĀṆA DEVYĀ KAVACA

Run. No. 6532

Cat. No.

Micro. No.

Subject कवच ह्रीं ^{Kavaca} ~~कावच~~ Hymn

Religion : Hindu / Bauddha

Language : Skt. / New. / Nep. / Skt. - New. / Maith. - New. / New. - Nep. /

Size in cms. 23.5 x 10.5

Folios 48

Lines (in a page) 6

✓ Compl. / Incompl.

missing folia
Chapt. / act /

1, 2, 4, 48

Author / translator

Scribe / donor

राजेन्द्र शाक्य RĀJENDRA ŚAKYA

Date: NS / SS / VS / KS

Ruler / place

Script : New. / Dev. / Bhuj. / Ran. /

Illus. :

Material : palmleaf / paper / thyasaphu / one side yellow

Condition : fine / damaged by worms, rats, water /

Beginning, colophon, post-colophon :

राजेन्द्रशास्त्र्य कारेण

वाराहो पुष्पा

20

15

10

5

0

5

10

15

20

25

हृदेऽन्तामधिप धूम्रलोचनम् ॥ ३ ॥ हे धूम्रलोचनाऽऽशु त्वं स्वसैन्यपरिवारित ॥ ताना
नयवतादुष्टं केशवर्षणविह्वलम् ॥ ४ ॥ तत्परिणामतः कश्चिद्यदि बोधिष्ठितोऽपरः ॥
सहनकोऽमरे वापि युक्तागन्धर्व एव वा ॥ ५ ॥ मृषिदुकाच ॥ ६ ॥

शंखं चक्रं गदां शक्तिं हलं च मुसला युधम् ॥ १३ ॥ खेटक तोमरं चैव
परशुं पाशमेव च ॥ कुलायुधं विशूलं च शार्ङ्गं मायुधं मुनमम् ॥ १४ ॥
देवता देहताशय भक्तातामभयाय च ॥ धारयन्त्यायुधानीत्यं देवा
तांच हिताय वै ॥ १५ ॥ नमस्तेऽस्तु महारौद्रे महाघोरपराक्रमे ॥ महाबलेन
होताहे महाभयविनाशिनि ॥ १६ ॥ आहि मां देवि दुष्टेष्वेकत्रुणां भयव
धिनि ॥ प्राच्यां रक्षतु मां मैत्री ज्ञानेया मग्निदेवता ॥ १७ ॥ दक्षिणेऽवतु

क. ५.

॥ ३ ॥

बाराही नैर्ऋत्यां खड्गधारिणी ॥ अतीत्यां वारुणीं रक्षेद्वायवां मृगवाहि
नी ॥ १८ ॥ उदीच्यां पानुको मा री ईशायां शूलधारिणी ॥ ऊर्ध्वं ब्रह्माणी मे र
क्षेदधस्ता द्वे व्याधी तथा ॥ १९ ॥ एवं दवादिशो रक्षेच्चा मृगा शववाहनाः ॥
जया मे चाग्रतः पानुविजया पानुपृष्ठतः ॥ २० ॥ अजिना वाम पार्श्वं तु दक्षिणे
चापराजिता ॥ क्षिप्रामुद्योतिनी रक्षेदुष्मा मूर्ध्नि व्यवस्थिता ॥ २१ ॥ मलाध
री ललाटे च भुवो रक्षेद्यशस्विनी ॥ त्रितेत्रा च भुवोर्मध्ये यमघरा च ना

॥ ३ ॥

गुल्फयोर्नारसिंही च पादपृष्ठे तु नैजसी ॥ पादाङ्गुलीषु श्री रक्षेत्पादा धस्त
लवासिनी ॥ ३२ ॥ तरुवाद्दंष्ट्रा क एली च केकांश्चे बोर्ध्वं केदिनी ॥ रोमकू
पेषु को वेशी त्वचं वागीश्वरी तथा ॥ ३३ ॥ रक्तमज्जावसा मांसा मस्थि मेदां सि
पार्वती ॥ अन्त्राणि काल ए विश्व पितं च मुकुटे श्वरी ॥ ३४ ॥ पद्मावती पद्मकोशे
कफे चूणा मरिस्तथा ॥ ज्वाला मुखी नखज्वाला मभेद्या सर्वसन्धियु ॥ ३५ ॥ शु
क्रं वक्राणि मे रक्षेच्छायां यत्रेश्वरी तथा ॥ अहङ्कारं मनो बुद्धिं रक्ष मे धर्मचारिणि

२०
 १५
 १०
 ५
 ०

देवी ॥ ३६ ॥ प्राणानोतथा न्यातमुदा न च समानम् ॥ वज्रहस्ता च मे रक्षेत्प्राणी
 ॥ ५ ॥ कन्या राशो भना ॥ ३७ ॥ रसे रूपा च गन्धे च शब्दे स्पर्शे च योगिनी ॥ सत्त्व र-
 जस्तमश्चैव रक्षेन्ना एतली सदा ॥ ३८ ॥ आयू रक्षतु कारुणी धर्म रक्ष
 तु वैष्णवी ॥ यशः कीर्ति च लक्ष्मी च धनं विद्यां च चक्रिणी ॥ ३९ ॥
 गोत्र मित्राणी मे रक्षेत्पशून्ते रक्ष च रिडके ॥ पुत्रान् रक्षेन्महा लक्ष्मीर्भा-
 र्या रक्षतु भैरवी ॥ ४० ॥ पन्थानं सुपथा रक्षेन्मार्गं क्षेमकरी तथा ॥ राज-

दोरे महा लक्ष्मी विजया सर्वतः स्थिता ॥ ४१ ॥ रक्षाहीनं तु यत्स्थानं वर्जितं
 कवचेन तु ॥ तत्सर्वं रक्ष मे देवि जयती पापनाशिनी ॥ ४२ ॥ पदमेकं नग-
 चे तु यदीच्छेच्छु भमात्मनः ॥ कवचेना वृतो निर्वयत्र यथैव गच्छति ॥ ४३ ॥
 नत्र नार्थता भव विजयः सार्वका मिदम् ॥ यं यं चिन्तयते कामं तं तं प्राप्नो-
 त्ति निश्चितम् ॥ ४४ ॥ परमेश्वर्यमनुर्लभा प्लवते भूतले पुमान् ॥ निर्भर-
 यो जायते मर्त्यः संशयमेव परमजितः ॥ ४५ ॥ त्रैलोक्ये तु भवेत्पूज्यः कवचेनावृ-

२०
 १५
 १०
 ५
 ०

देवी ॥ पुमान् ॥ इदं तु देव्याः कवचं देवानां नपि दुर्लभम् ॥ ४६ ॥ यः पठेत् प्रय
 ॥ ६ ॥ तो निष्पं वि सन्ध्यं श्रद्धया वि तः ॥ देवी कला भवे तस्य वै लोके स्व पराजि
 तः ॥ ७ ॥ जीवे दुर्घ शतं सायं न पृथु निवर्जितः ॥ नरपति व्याधयः सर्व लू
 ता विल्फोट कादयः ॥ ४८ ॥ स्थावरं जङ्गमं चैव कृत्रिमं चापि यद्विषम् ॥
 अभिचार एषि सर्वाणि मन्त्रयन्त्राणि भूतले ॥ ४९ ॥ भूचराः खेचराश्चैव
 जलजाश्चोपदेशिकाः ॥ सरुजाः कुलजाः मालाः डाकिनी शाकिनी तथा ॥ ५०

कवच

॥ ६ ॥

५
 ०

उपरिस्त्रचरा चोरा डाकिन्यश्च महाबला ॥ ग्रह भूत पिशाचाश्च यश्च गन्धर्व
 राक्षसाः ॥ ५१ ॥ ब्रह्मराक्षस वेतालः कूष्माण्ड भैरवादयः ॥ नरपति दर्शना
 नरपक्षवचे हृदिसंस्थिते ॥ ५२ ॥ मानोत्तमिर्भुवैश्वर्यलोको वृद्धि करं परम् ॥
 यशसा वर्धते सोऽपि कीर्तिमणिरित्यभूतले ॥ ५३ ॥ जपेत् सप्तशतीं चण्डीं कृ
 त्वा तु कवचं पुनः ॥ यावद् भूमौ लङ्घयेत् स होलवनका नृनम् ॥ ५४ ॥ ता
 वन्निष्कृति मेदिन्या सन्ततिः पुत्रपौत्रविकी ॥ देहान्ते परमं स्थानं यत्सुटेरपि दु

कव. तं भस्म ॥ ५५ ॥ प्राप्नोति पुनरुत्थो नित्यं भक्त माया प्रसादतः ॥ लभते परमं रूपं
॥ ७ ॥ शिवेन सह मोदते ॥ ५६ ॥ इति कारुण्यं पुनरुत्थो हृदि ह्युत्थं विरचितं देव्याः कव
चं समाप्तम् ॥

॥ ॐ नमश्चरितुं काये ॥

॥ अथ शर्गनामो वं प्रारभ्यते ॥

जयंती मङ्गलाकाली भद्रकाली कपालिनी ॥ दुर्गाक्षमा शिवा धात्री ॥ ७ ॥

स्वाहा स्वधा नमोऽस्तुते ॥ १ ॥ जयंती देवि चामुखे जय भूतार्तिहा रिणि
जय सर्वगते देविका ललात्रि नमोऽस्तुते ॥ २ ॥ मधुकेट भविष्या विविधा नृ
वरदे नमः ॥ रूपं देहि जयं देहि यशो देहि द्विषो जहि ॥ ३ ॥ महिषासुरनि
र्णसि भक्ता नां मुखदे नमः ॥ रूपं देहि जयं देहि यशो देहि द्विषो जहि ॥ ४ ॥
रक्तवीजवधे देवि चण्ड मुण्ड विनाशिनि ॥ रूपं देहि जयं देहि यशो देहि द्वि
षो जहि ॥ ५ ॥ कुम्भस्ते वनिशुभ्रं धूपं प्राक्ष्य स्वा च मर्दिनि ॥ रूपं देहि जयं

२०
१५
१०
५
०
अर्ज देहि यशो देहि द्विषो जहि ॥ ६ ॥ वन्दितां धि युगे देवि सर्व लो भाग्यदा यि
॥ ८ ॥ मि ॥ रूपं देहि जयं देहि यशो देहि द्विषो जहि ॥ ७ ॥ अविन्न रूप चरिते सर्व
शत्रु विनाशिते ॥ रूपं देहि जयं देहि यशो देहि द्विषो जहि ॥ ८ ॥ वने भव
सर्वदा भक्त्य चरिते के हरि ता पहे ॥ रूपं देहि जयं देहि यशो देहि द्विषो
जहि ॥ ९ ॥ सुवन्द्यो भक्ति पूर्व लो चरिते के आधि नाशिते ॥ रूपं देहि
जयं देहि यशो देहि द्विषो जहि ॥ १० ॥ चरिते के सततं ये लो सर्व यती

ह भक्ति तः ॥ रूपं देहि जयं देहि यशो देहि द्विषो जहि ॥ ११ ॥ देहि लो भाग्य
दाते रूपं देहि जयं देहि यशो देहि द्विषो जहि ॥ १२ ॥
विधे हि द्विषतां नाशं विधे हि वल मुच्च के ॥ रूपं देहि जयं देहि यशो देहि द्वि
षो जहि ॥ १३ ॥ विधे हि देवि कल्याणं विधे हि परमां क्रियम् ॥ रूपं देहि जयं दे
हि यशो देहि द्विषो जहि ॥ १४ ॥ सुख सुखिणे रत्न निच स चरणे अके ॥
रूपं देहि जयं देहि यशो देहि द्विषो जहि ॥ १५ ॥ विद्यापतं यश स्वतं लक्ष्मि

उपग

॥ ५ ॥

नं जन कु रू ॥ रूपं देहि जयं देहि यशो देहि द्विषो जहि ॥ १६ ॥ प्रचराड देत्य
दर्पणे चरिड के प्रलताय मे ॥ रूपं देहि जयं देहि यशो देहि द्विषो जहि
१७ ॥ चतुर्भुजे चतुर्वक्त्र संस्तु ते परमेश्वरि ॥ रूपं देहि जयं देहि यशो देहि
द्विषो जहि ॥ १८ ॥ कृष्णेन संस्तु ते देवि शम्भु भक्त्या सदा म्विके रूपं
देहि जयं देहि यशो देहि द्विषो जहि ॥ १९ ॥ हिमाचल सुता का थ संस्तु ते लोच
परमेश्वरि ॥ रूपं देहि जयं देहि यशो देहि द्विषो जहि ॥ २० ॥ इन्द्राणीप ॥ ५ ॥

निसद्राव पूजिते परमेश्वरि ॥ रूपं देहि जयं देहि यशो देहि द्विषो जहि ॥ २१ ॥

देवि प्रचराड दोर्दराड देत्य दर्प विनाशिनि ॥ रूपं देहि जयं देहि यशो देहि द्विषो

जहि ॥ २२ ॥ देवि भक्त जनो दाम दत्ता नन्दोदयेऽम्बिके ॥ रूपं देहि जयं देहि य

शो देहि द्विषो जहि ॥ २३ ॥ पत्नीं मनोरमां देहि मनोवृत्तानुसारिणीम् ॥ तारि

णीं दुर्गं संसारसागरस्य कुलोद्दवाम् ॥ २४ ॥ इदं स्तोत्रं पठित्वा तु महालो

चं पठेन्नरः ॥ स तु सप्तशती संख्या वरमाप्नोति सम्पदाम् ॥ २५ ॥ इति श्री

कील

॥ १० ॥

मार्कण्डेयपुराणे श्रुतं तस्मिन् सप्तमः ॥ ॥ ॥ ॥

ॐ नमः चरितं कारये ॥ अथ कीलकस्तोत्रं प्रारभ्यते ॥ मार्कण्डेय-

उवाच ॥ विशुद्धज्ञानदेहाय विवेकी दिव्यचक्षुषे ॥ श्रेयः प्राप्तिनिमित्ताय

नमः सोमार्धधारिणे ॥ १ ॥ सर्वमेतद्विजानीयान्मन्त्राणां नपि कीलक-

म् ॥ सोऽपि क्षेममवाप्नोति सततं जायततत्परः ॥ २ ॥ सिध्यन्त्युच्चाट-

नादीनि वस्तूनि सकलान्यपि ॥ एतेन स्तुवतां देवी स्तोत्रमात्रेणैव ॥ १० ॥

धपति ॥ ३ ॥ नमः त्रयोविधं तत्र त्रिभिर्द्विदपि विद्यते ॥ विना जायेत न हि

ध्येत सर्वमुच्चाटनादिकम् ॥ ४ ॥ समग्रान्यपि सिध्यन्ति लोकशुद्धां

निर्मातरः ॥ कृत्वा निमन्त्रयामास सर्वमेव मिदं शुभम् ॥ ५ ॥ स्तोत्रं वै

चरितं कारये ॥ सप्तमोऽति सुपुराणेन तं यथावन्नि-

यन्त्रम् ॥ ६ ॥ सोऽपि क्षेममवाप्नोति सर्वमेव न संशयः ॥ कुरुण यां गा-

चतुर्दशानां मन्त्राणां वा समाहितः ॥ ७ ॥ दशानि प्रणिगृह्णाति नान्यथैवा-

कीन

॥ ११ ॥

प्रसिध्ति ॥ इत्थं रूपेण कीलेन महादेवेन कीलितम् ॥ ८ ॥ योनिः
लां विधायैतां निजं जपति संसृष्टम् ॥ स सिद्धः सगणः सोऽपि ग-धर्मे
जायते नर ॥ ९ ॥ तच्चैवाप्यतस्तस्य भयं क्वापि हि जायते ॥ नान्यमुत्पु-
वशं याति मृतो मृतो मोक्षमवाप्नुयात् ॥ १० ॥ सात्त्वा प्रारम्भ कुर्वीत ह्यकु-
र्वीतो विनश्यति ॥ ततो सात्त्वैव संपन्नमिदं प्रारम्भते बुधे ॥ ११ ॥ सो भाग्या
दिच यत्किञ्चिद् दृश्यते ललनाजने ॥ तत्सर्वं तत्प्रसादेन तेन जाप्यमिदं

फट्

॥ ११ ॥

शुभम् ॥ १२ ॥ शनैस्तु जप्यमातेऽस्मिन् सोमे सम्पत्तिरुच्चकैः ॥ भवत्येव सर्व-
प्रापिततः प्रारम्भमेव तत् ॥ १३ ॥ ऐश्वर्यं यत्प्रसादेन सो भाग्या रो ग्पसं-
स्पद ॥ शत्रुहानिः प्ररो मोक्षः स्तूयते सा न विजने ॥ १४ ॥ इति श्री भव-
त्पाकी लक्ष्मणेन समाप्तम् ॥ शुभम् ॥ ॥ ॥ ॥

रवि

१२

अथ एविसूक्तम् ॥ विश्वेश्वरीं जगद्धात्रीं स्थितिसंहारं कर्णीम् ॥ निद्रा
भगवतीं विष्णो रतुलां तेजस प्रभु ॥ १ ॥

ब्रह्मो वाच ॥ ॥ त्वत्वाहा त्वत्स्वधा त्वत्हि वयं दृक्कारः स्वर एविका ॥ सुधा त्वम
क्षरे त्वत्वा विधा मात्रा त्विका स्थिता ॥ २ ॥ अर्धमात्रा स्थिता त्वत्वा या तु चार्वा
विशो मतः ॥ त्वमेव सन्धा सा विधी त्वं देवि जननी परा ॥ ३ ॥ त्वयैतद्दायते वि
श्वं त्वयैतत्सृज्यते जगत् ॥ त्वयैतत्पाल्यते देवि त्वमस्पृशे च सर्वदा ॥ ४ ॥ वि

सृष्टौ सृष्टिरूपा त्वं स्थितिरूपा च पालने ॥ तथा संहतिरूपा ने जगतोऽस्य जगन्मये
॥ ५ ॥ महाविद्या महाभावा महामेधा महास्मृतिः ॥ महामोहा च भवनी महादेवी मह
ेश्वरी ॥ ६ ॥ प्रकृतिस्त्वश्च सर्वस्य गुरा वयं विभाविनी ॥ काल एवैर्महा एवि
मोहरा त्रिश्च दासरा ॥ ७ ॥ त्वं श्रीस्त्वमीश्वरी त्वं ह्रीं त्वं बुद्धिर्बोधलक्षण
लक्षा पुष्टिस्तथा तुष्टिस्त्वं शान्तिः शान्तिरेव च ॥ ८ ॥ खड्गिनी शूलिनी
घोरगदिनी चक्रिणी तथा ॥ शङ्खिनी चापिनी वारुणभुक्त एतौ रघायुधा

रुग्नि

॥ १३ ॥

॥ ६ ॥ लोम्मा लोम्मा तरा दोय लोम्मे भस्वति सुन्दरी ॥ परा परा रण परमा
त्वमेव परमेश्वरी ॥ १० ॥ यच्च किञ्चित्कचिदस्तु सदसद्वा विनामिके ॥
तत्सर्वस्य याशक्तिः सा त्वं किं नूयसे तदा ॥ ११ ॥ यया त्वया जगत्सृष्टा
जगत्पात्यतियोजगत् ॥ लोऽपि निद्रावशातीतः कस्त्वां लोतु मिहेश्वर ॥ १२ ॥
विष्णुः शरीर ग्रहणमह मीशान लब्धव ॥ कारितास्ते यतोऽतस्त्वां कः स्तोतुं
शक्तिमाभवेत् ॥ १३ ॥ सात्यमिथं प्रभावेः स्वेहदारैर्देविसंस्तुताः ॥ मोह

सूक्त

॥ १३ ॥

येनो दुराधर्मावसुरो मधुक्केटभो ॥ १४ ॥ प्रबोधय जगत्स्वामी कीयता
मच्युतो लघु ॥ बोधश्च क्रियतामस्पृहन्तु मेतो मरु सुते ॥ १५ ॥ ॥

अध्यायः

१४

अथ प्रथमोऽध्यायः ॥ प्रथमचरित्रस्य ब्रह्मात्मवि ॥ महाकालीदेव
ता ॥ गायत्री छन्द ॥ तन्दावाक्तिः ॥ रुद्रदत्तिका बीजम् ॥ अमिलतन्त्रम् ॥
जगदेदस्वरूपम् ॥ श्रीमहाकालीप्रतीत्यर्थे प्रथमचरित्रजपे विनियोगः ॥
अथ ध्यानम् ॥ एङ्गं चक्रगदेषु चापपरिचाञ्छूतं भुजुराडीं विरुद्राङ्गं सन्दध
तीं करैश्चित्रयन्तां ॥ सर्वाङ्गभूषावृताम् ॥ पां हन्तुं मधुकैटभो जलजभूः ॥
सुखावसुं जेहरे ॥ नीलाश्रमदुग्धाम्बास्यपादयुगलां सेवे महाकालिका ॥

१४

म् ॥ २ ॥ ॐ मार्करण्डेय उवाच ॥ १ ॥ सावर्णिः सूर्यतनयो यो मनुः
कथ्यतेऽष्टमः ॥ त्रिकाशयतदुत्पत्तिं विस्तरद्गदतो मम ॥ २ ॥ महाभाया
नुभावेन यथा मन्वन्तराधिपः ॥ सवभूवमहाभागस्तवर्णिस्तनयोरुवः
॥ ३ ॥ स्वारेचिषेऽन्तरे पूर्वञ्चैवर्वशासमुद्भवः ॥ सुरथो नाम राजाऽभूः स
मस्ते क्षितिमराडले ॥ ४ ॥ तस्य पालयतः सम्पक्प्रजाः पुत्रानिवोरसान्
वभूवुः शत्रवो भूषाः फोलाविध्वंसिनस्तदा ॥ ५ ॥ तस्य ते रभवद्युधमति

प्रबलदण्डिन ॥ नूनैरपि स तेन युद्धे कोला विधं सिभिर्जित ॥ ६ ॥ ततः स्व
पुरमायातो निजदेशाधिपः भवत् ॥ अज्ञानतः समस्तभागस्तैस्तदा प्रव
त्तारिभिः ॥ ७ ॥ अमात्यैर्बलिभिर्दुर्वैर्दुर्वलस्य दुरात्मभिः ॥ कोशे वह्नं
चापहर्तृतत्रापि स्वपुरे ततः ॥ ८ ॥ ततो मृगयायाजैर्न हृतस्वाम्यः
स भूपतिः ॥ एकाकी हयमारुह्य जगाम गहनं वनम् ॥ ९ ॥ स तत्राश्व
ममद्राक्षीद्द्विजवर्यस्य मेधसः ॥ प्रशान्तश्चापदात्री रीं पुत्रिं शिष्योप

ममज्ञ
७५

शोभितम् ॥ १० ॥ तस्थौ कञ्चित्स कालञ्च मुनिना तेन सङ्कृतः ॥ इति श्वेत
श्च विवरं लस्मिन्मुनिवराश्रमे ॥ ११ ॥ सोऽचिन्तयन्नदा तथ मम त्वा क्व वृत्ते
न ॥ मन्पूर्वैः पातितं पूर्वं मया हीनं पुरं हितम् ॥ १२ ॥ मद्भृत्यैस्ते रसदुर्जैर्धर्म
तः पाल्यते न वा ॥ न जाने स प्रधातो मे शूरहस्ती सदा मद ॥ १३ ॥ मम वैरिवशं
यातः काभोगानुपलप्स्यते ॥ ये ममानुगतानि त्वं प्रसादधनभोजनैः ॥ १४ ॥
अनुवृत्तिं ध्रुवं तेऽद्य कुर्वन्मम मही मृताम् ॥ असम्यग्वयङ्गि लेह्यैः कुर्वद्भिः

॥ १६ ॥

सततं व्ययम् ॥ १५ ॥ सन्निवृत्तः सोऽतिदुःखेन शयं कोऽगो गमिष्यति ॥

एतच्चान्यच्च सततं विनया मास पार्थिव ॥ १६ ॥ तत्र विप्राश्च मा भ्यासे वैश्य

मेकं ददर्श स ॥ स पृष्ट स्तेन कर्त्तुं भो हे तु श्या गमनेऽवक ॥ १७ ॥ स शोक

इव कस्मान्च दुर्मता इव लक्ष्यसे ॥ इत्था कुर्याव च सत्य भूपतेः प्रणयो

दितम् ॥ १८ ॥ प्रभुवाच सतं वैश्यः प्रशया वनतो नृपम् ॥ १९ ॥ वैश्य उवा

च ॥ २० ॥ समाधित्वा सर्वे शोह मुत्पन्नो धनितां कुले ॥ २१ ॥ पुत्रदोरेर्नि

रस्तश्च धनलो भादसाधुभिः ॥ विहीनश्च धने दारिद्र्ये पुत्रैरुदायमेधनं ॥ २२ ॥

वनमभ्यागतोऽः खीतिरस्तश्चास्रवंधुभिः ॥ लोहनवेष्टिपुत्राणां कुशला

कुशलाभिकां ॥ २३ ॥ प्रवृत्तिं स्वजनानां च दारुणां च त्रसं स्थित ॥ किन्तु

तेषां गृहे क्षेमसक्षेमं किन्तु सांप्रतं ॥ २४ ॥ कथं ते किन्तु स दुःखाः दुर्वृत्ताः कि

न्तु मे लुता ॥ २५ ॥ एजो वाच ॥ २६ ॥ येनिरलो भवा लुप्तेः पुत्रदारदि

भिर्द्विजे ॥ २७ ॥ तेषु किं भवतः स्नेहमनुवधा निमानसं ॥ २८ ॥ ॥

ॐ

॥ १७ ॥

वैशंपयन उवाच ॥ २६ ॥ एवमेतद्यथा प्राह भवान्महमदुत्तम उवाच ॥ ३० ॥
किं करोमि न वध्नामि मम निष्ठुरतां मन ॥ येः संप्रज्य पितृस्ते हं धनतु
धैर्यं कृत ॥ ३१ ॥ पतिस्त्वजन हार्दं च हार्दिनेष्वेव मे मनः ॥ किमेत
त्ताभिजातामिजानमपि महामते ॥ ३२ ॥ यस्मै मप्रवरुं चित्तं विगुणे
व्वपि कं धुसु ॥ तेषां कृते मे निःश्वासो दोर्मनस्य ज्ञायते ॥ ३३ ॥ करो
मि किं यन्न मनस्तेष्वप्रीतिस्तु निष्ठुर ॥ ३४ ॥ ॥ मार्कण्डेय उवाच ॥ ३५ ॥

न तस्मै स हितो विप्रसुतिं सप्रपद्विधितौ ॥ ३६ ॥ समाधिर्नाम वैशंपयनोऽसौ
च पार्थिव सत्तमः ॥ कृत्वा तु तौ यथात्मा यं यथा हितं तत्तं विदं ॥ ३७ ॥ उपवि
ष्टौ कथाकाश्चिच्च कृतुर्वैशंपयनार्थिबो ॥ ३८ ॥ राजोवाच ॥ ३९ ॥
भगवँ हत्वा म हं प्रष्टुमिच्छामि वदस्व तत् ॥ ४० ॥ दुःखाय यन्मे मनसः स्व
चिन्ताय न तं विना ॥ मम त्वं मम राजस्य राज्यां मे च वि लेख्य पि ॥ ४१ ॥ न
न ते पियथा तस्म किमेतन्मुनि सत्तम ॥ अयं च निष्ठुरः पुत्रे दाटे भूमे स्त

ॐ

॥१८॥

भोजित ॥ ४२ ॥ स्वजनेन च संसृतो लो लु हा दीति थाप्यति ॥ एवमेव
 तथा हं च दा वप्यन्तः ॥ ४३ ॥ दृष्ट दोषे वि विषये म मत्वा ह
 वृ मा न लो ॥ त के नै त म हा भाग य नो हो ता नि नो र पि ॥ ४४ ॥ म मा स्य
 च भ व त्पे वा वि ने कां ध स्य मू ट ता ॥ ४५ ॥ अ वि रु धा च ॥ ४६ ॥ हा न म
 लि स म स्य ज नो वि ष य गो च रे ॥ ४७ ॥ वि ष य म हा भाग या नि के
 वं पृ थ क पृ थ क ॥ दि वा धा प्र णि तः के चि दा वा र्वा धा स्य था परे ॥ ४८ ॥ के चि

मम

॥१८॥

दि वा न था ए वो प्र णि तः स्य दृ ष्ट यः ॥ ज्ञा नि नो म नु ज्ञाः स न्य किं तु ने न हि के
 व तं ॥ ४९ ॥ य गो हि ता नि तः स र्वे च शु च भि मृ ग द य ॥ ग नं च म न्य नु ष्या णं
 य ने वां मृ ग प पि णं ॥ ५० ॥ म नु ष्या णं च य ने वां तु न्य म न्य न थो भ यो ॥
 हा ने पि स मि प श्ये ता न्य तं ग न्या व चं च वु ॥ ५१ ॥ क ए मो भा द ता न्यो हा
 ली प्र मा ना न पि शु धा ॥ मा नु वा म नु ज न्या प्र मा भि ला षाः सु ता न्य ति ॥ ५२ ॥
 ने भा न्य तु प का ए य न न्य ते धि न्य प श्य ति ॥ तथा पि म म ता व र्मे मो हा र्मे नि पा

ॐ
॥ १५ ॥

मिता ॥ ५३ ॥ महा माया प्रभावेण संसार स्थिति कारिणः ॥ तन्मात्रविद्वस्यः
कार्यो योग निद्रा जगत्पते ॥ ५४ ॥ महा माया हरे श्वेत जया लं लो ह्यते जगत् ॥
ज्ञानेनामपि चेतां सि देवी भगवती हि सा ॥ ५५ ॥ वलादाह व सो हाय महा
माया प्रयच्छति ॥ नया विमुक्तते विश्व जगदेतच्च एव ॥ ५६ ॥ लोका प्रसभा
वरदान एव भवति मुक्तये ॥ सा विद्या परमा मुक्तेर्हेतु भूता सकल तनी ॥ ५७ ॥ सप्त
संसार बंधहेतुश्च सैव सर्वेश्वरेश्वरी ॥ ५८ ॥ एवमेव ॥ ५९ ॥ ॥ १५ ॥

भगवन्का हि सा देवी महा माये निया भवात् ॥ ६० ॥ ब्रवीति कथमुत्पत्त्या
सा कर्मात्मा श्वेति द्विज ॥ यत्त्वभावा च सा देवी यत्त्व रूपाम् ॥ ६१ ॥
तत्सर्वश्रोतुमिच्छामि ततो ब्रह्म विदां वद ॥ अणि लोका च ॥ ६२ ॥ नित्यैव सा
जगन्मूर्तिरतया सर्वमिदं तत् ॥ ६३ ॥ तथा चित्तत्वं मुत्पत्तिर्वहुधा श्रूयतां
मम ॥ देवाणां कार्यसिद्धयर्थमावेर्भवति सा यदा ॥ ६४ ॥ उत्पत्तेरिति तदा लोके
सा तित्याः प्रसिद्धीयते ॥ योग निद्रां यदा दि मुजगत्ते कारुणीकते ॥ ६५ ॥

आसीर्यदोषमभजत्कस्यांतेभगवान्प्रभुः॥ नदाद्यावत्तुहैद्योहैविरव्यामौ
 मधुकैटभौ॥ ६७ ॥ विशुक्कर्ममलोद्भूतौहंतुं वक्रा एतुमनौ॥ सताभिः
 मलेविभोः स्थितो ब्रह्मा प्रजापतिः॥ ६८ ॥ दृष्ट्वा नावत्तुहैद्योहैप्रभुमंच
 जगद्दत्तः॥ तुष्टावयोगनिद्रांतामेकाग्रहृदयस्थितः॥ ६९ ॥ विबोधनार्था
 यदृष्टेहृदिनेत्रहस्तालया॥ विश्वेश्वरिंजगद्भावीं स्थितिर्नृहा एकारिणीम्
 ॥ ७० ॥ निद्रां भगवतीं विभो एतुलां तेजसः प्रभुः॥ ७१ ॥ ब्रह्मोवाच॥

॥ ७२ ॥ त्वं स्याहा त्वं स्वधा त्वं हिवमदका ए त्व एमिका॥ ७३ ॥ सुधा त्वमक्षरे
 नित्ये विधा सा शा मिता स्थिता॥ अर्द्धमाशा स्थिता तिल्या या नुच्चार्य विप्रो
 खतः॥ ७४ ॥ त्वमेव सा त्वं सा विधी त्वं देवी जननी पण॥ त्वयैतद्भार्यते स
 र्वं त्वयैतत्सृज्यते जगत्॥ ७५ ॥ त्वयैतत्पाप्यते देवि त्वमस्यंते च सर्वदा
 ॥ विसृष्टो मृष्टिरूपा त्वं स्थिति रूपा च पालने॥ ७६ ॥ तथा संहति रूपा ते
 जगतो ह्यजगत्समे॥ महाविजा महासाया महा मेधा महा हृति॥ ७७ ॥

ॐ

॥ २० ॥

महासोहाच भवती महादेवी महासुरी ॥ प्रकृतिसर्वं च सर्वं सगुणं च यविभा
विर्तते ॥ ७८ ॥ काला एधिर्महासविर्मेह ए विश्वदा ह एण ॥ त्वं श्रीसुखमीश्व
रि त्वं ह्रीं ह्वं वृद्धिर्बोधलक्षण एण ॥ ७९ ॥ लज्जापुष्टिस्तथातुष्टिस्तथांतिः शां
तिरेव च ॥ खड्गिनी शूलिनी घोरादिनी च किलीतथा ॥ ८० ॥ शंखिनी च ॥ सम
पिनी वा एण भुभुंजी परिचायुधा ॥ लोप्ता लोप्ता एणो लोप्ता लोप्ता लोप्ता लोप्ता ॥ ८१ ॥
दरी ॥ ८२ ॥ जरा वरुणं पदमात्यमेव वरुणेश्वरी ॥ यच्च किंचिच्च चिद्वस्तु सद

सहासि लामिद्रे ॥ ८३ ॥ तस्य सर्वस्य यावत्किं सा त्वं किं स्तूयसे तदा ॥
यथा त्वया जगत्स्रष्टा जगत्पतिर्गो जगत् ॥ ८४ ॥ सृष्टिनिद्रावशांती
तः कृत्वां हतो तुमिहेश्वर ॥ विश्वेश्वरी एतद्गुणमहमीश्वर एव च ॥ ८५ ॥
कारितास्तेपतो तद्वत्तुं कान्तिमान्भवेत् ॥ सात्यमिधं प्रभाषे
खेददारेदेविस्तुता ॥ ८६ ॥ मोहयेनोऽरुधर्षयसुऐमधुबैटभो ॥
प्रबोधं च जगत्स्वामी नीयतामप्युतो लघु ॥ ८७ ॥ बोधं च क्रियतामप्य

ॐ

॥ ३९ ॥

इंतुमेतौ सहसुरे ॥ ८७ ॥ ऋषि सुवाच ॥ ८८ ॥ एवं सुता नदा देवी ताम-
सी नववेधसा ॥ ८९ ॥ विष्णोः प्रबोधना र्थमिति हतुं मधुकैटभौ ॥ तेषां
स्पर्शसिक्ता बाहु हृदये भ्रमस्तथो रसः ॥ ९० ॥ निर्गम्य दर्शने तस्थौ ब्रह्मणेऽव-
त्तजन्मनः ॥ उतस्थौ च जगन्नाथस्तथा मुक्तो न नार्दन ॥ ९१ ॥ एका एव हि शाय-
नाननः सदृशो च तौ ॥ मधुकैटभौ दुरात्मानावतिपीर्य पराक्रमौ ॥ ९२ ॥ क्रोध-
रक्तेऽश्रुणावतुं ब्रह्माणं जनितां यमौ ॥ समुत्थाय ततस्तत्रां युयुधे भगवान्

सम.

॥ ३९ ॥

हरि ॥ ९३ ॥ पञ्चवर्षसहस्राणि बाहुप्रहरणे विभुः ॥ तावत्पतिवतो नमस्तौ स-
हस्राया विमोहितौ ॥ ९४ ॥ उक्तवन्तौ वरुणस्मृतौ व्रियतामिति देवा वम् ॥ ९५ ॥
श्रीभगवानुवाच ॥ ९६ ॥ भवेतामद्य मेतुष्टौ मम वक्त्रा उभौ वपि ॥ ९७ ॥ किमन्ये-
न वरेण्यत्र एतावद्धि वृत्तं मम ॥ ९८ ॥ ऋषि सुवाच ॥ ९९ ॥ वञ्चिता भ्यामिति
नदा सर्वमाप्नोम्यजगत् ॥ १०० ॥ विलोक्य तान्नागदितौ भगवान्कमलेश्वर-
ः ॥ प्रावांजहि तपत्रोर्वी सलिलेन पारिप्लुता ॥ १०१ ॥ ऋषि सुवाच ॥ १०२ ॥ तथे-

20

॥ २२ ॥

तु क्त्वा भगवता ब्रह्मचक्रगदाभृता ॥ क्त्वा चक्रे एवै दिने जघने विरसीत प्रो
 ॥ १०३ ॥ एवमेवा समुत्पन्ना ब्रह्मण मल्लुता स्वयम् ॥ प्रभावमस्त्य देव्या लुभ्यः
 शृणु वदामि ते ॥ १०४ ॥ इति ॥ मार्कण्डेय पुराणे सावर्णि के मन्वन्तरे देवी भास्वत्ये
 मधुकैटभ वधो नाम प्रथमोऽध्यायः ॥ ॥ ॥ ॥ ॥

15

॥ २३ ॥

10

मधुकैटभ वधः

ॐ ह्रीं श्री विरुवाच ॥ १ ॥ देवासुरमभ्युद्धमूर्णमन्दशतम्पुरा ॥ महिषेऽसुराणां म
 धिपे देवानाञ्च पुरन्दरे ॥ २ ॥ तथासुरैर्महावीर्यैर्दर्वै सैन्यं परानितम् ॥ जिन्वा च
 सकला देवानि द्रोऽभून्महिषासुरा ॥ ३ ॥ ततः परानिता देवाः पद्मसोनिं प्रजापति
 म् ॥ पुरस्कृत्य गतास्तत्र यत्रैवागच्छन्त्ये ॥ ४ ॥ यथावृत्तं तयोस्तद्वन्महिषासु
 रवेष्टितम् ॥ भिदग्नाः कथयामासुर्देवाभिभवविलसन् ॥ ५ ॥ सूर्येन्द्राग्नितले
 न्द्रतां यमस्य वरुणस्य च ॥ अप्रेषाञ्चाधिकारान्सः स्वयमेवाधितिष्ठति ॥ ६ ॥

5

0

5

10

15

20

॥ २३ ॥ स्वर्गातिराकृताः सर्वतनदेवगणभुवि ॥ विचरन्ति यथा मर्त्या महिषेण दुरात्म
 ना ॥ ७ ॥ सततः कथितं सर्वममरविचेष्टितम् ॥ शरणावः प्रपन्नाः स्मोवध
 स्तस्य विचिन्त्यताम् ॥ ८ ॥ इत्थं निशम्य देवाता वचांसि मधुसूदनः ॥ चकार
 कोपशम्भुश्च भुक्कुटीकुटिलातनौ ॥ ९ ॥ ततोऽतिक्रोधपूर्णं चक्रिणो वद
 तान्तम् ॥ निश्चक्राम महतेजो ब्रह्मणश्शङ्करस्य च ॥ १० ॥ अन्धेष्टा अन्धेष्टे देवातां ॥ २
 शक्रादीनां शरिरतः ॥ निर्गतं सुमहतेजस्तच्चैक्यं समगच्छत ॥ ११ ॥ अतीव तेज

सः कूटं ज्वलन्तमिव पर्वतम् ॥ ददृशुस्ते सुरस्तत्र ज्वाला व्याप्रदिगन्तरम् ॥ १२ ॥
 अतुल्यं तत्र तेजः सर्वदेवशरिरजम् ॥ एकस्थं तदभूत् शरि व्याप्रलोकत्रय
 निवशा ॥ १३ ॥ यदमूच्या भवन्ते जसो राजायत तन्मुखम् ॥ याम्येतच्च भवन्नेका
 पाद्वो विष्णुतेजसा ॥ १४ ॥ सोम्येतस्तत्र यो र्युर्ममध्यं चैन्द्रेण च भवत् ॥ वाम
 रो न च जङ्घोरु नितम्बस्तेजसा भुक् ॥ १५ ॥ ब्रह्मणस्तेजसा पादौ तदङ्गुल्यो
 र्बुक् तेजसा ॥ वसूताम्ब कण्डुः कोवेरेण च नासिका ॥ १६ ॥ तस्यास्तु दन्ताः

॥ २४ ॥ सम्भूताः प्राजापत्येन तेजसा ॥ तयनवितयजज्ञे तथा पावक तेजसा ॥ १७ ॥ भु
 वोच सध्वयो स्तेजः श्रवणावति लस्यच ॥ अन्ते आयेव देवानां सम्भवस्तेज
 सां किंवा ॥ १८ ॥ ततः समस्तदेवतां तेजो रक्षिसमुद्भवाम् ॥ तं विलोक्य मुदं प्रा
 पुंस एमहिषादिताः ॥ १९ ॥ शूलशूलगदिति वृक्ष ददौ तस्यै पिता कध्व ॥
 चक्रश्च दत्तवातृ कृष्णः समुत्पाद्य स्वचक्रतः ॥ २० ॥ शंखं च वरुणः शक्तिं द
 दौ तस्यै हुताशतम् ॥ मातुतो दत्तवांश्वापवाण पूर्ये तथेयुधीः ॥ २१ ॥ वज्रमिन्द्रः

समुत्पाद्य कुलिशादमरुधिपः ॥ ददौ तस्यै सहस्राश्वे घरागमे एव ताहुजात् ॥ २२ ॥
 कालदंडाप्रमोदं डं पाशं चावुपति ददौ ॥ प्रजापतिश्चासमानां ददौ ब्रह्मा कमंड
 लं ॥ २३ ॥ समस्तरेमकूपेयुनिजरश्मीदिवाकरः ॥ कालश्च दत्तवातृ खड्गं तस्या
 चर्मचनिर्मलं ॥ २४ ॥ क्षीरेदश्वा मलं हारमजरे च तथा वरे बूडामणिं तथा
 दिव्यं कुंडलं कटकातिच ॥ २५ ॥ अर्द्धचंद्रं तथा भुप्रं केयूरं सर्ववाहुषु ॥ नू
 पुले विमलोत्तद्वद्वे वेयकमनुत्तमं ॥ २६ ॥ अंगुलीकरत्नातिसमस्ता स्वंगुली

20
24
15
सुच ॥ विश्वकर्माददौ तस्यै परशुचातिनिर्मलं ॥ ३७ ॥ अस्त्रारूपनेकरूपाणि
तथा मेऽञ्चदंशतं ॥ अम्बानपंकजां मालां शिरस्युरसि वापरां ॥ २८ ॥ मदद
जनधिसस्यै पंकजं चातिशोभते ॥ हिमवान्बाहूनी सिंहं रत्नानि विविधानि
निच ॥ २९ ॥ ददावशून्यं सुरयापानपावधकाधिपः ॥ शेषश्च सर्वतामेशो म
हामणि विभूषितं ॥ ३० ॥ तागहारंददौ तस्यै धनं यः पृथिवीमिमां ॥ मयैर
पिसुरैर्देवी भूषणे रायुधैः स्तथा ॥ ३१ ॥ संमतिता न तादोच्चैः सादृश संभु

10
5
0
उर्मिहः ॥ तस्मात्तादेन घोरेण कृत्स्नमापूरितं तमः ॥ ३२ ॥ अनायतातिमहता
प्रतिशब्दो महानभूतः ॥ चक्षुभुः सकला लोकाः समुद्राश्च चक्रे पुरे ॥ ३३ ॥ चचा
लवमुधाचेतुः सकलाश्च महीधराः ॥ जयेति देवाश्च मुदा तामूचुः सिंरुवाहि
नी ॥ ३४ ॥ तुष्टुवुर्मुनयश्चैतां भक्तिवन्नात्ममूर्तयः ॥ दृष्ट्वा समस्तं संशुद्धं वै
लोक्य समरारयः ॥ ३५ ॥ सन्नद्धाखिलसेनास्ते समुत्तस्थरुद्रा युधाः ॥ आक्रिमेत
दितिक्रोधादाभाष्य महिषासुर ॥ ३६ ॥ अभ्यधावततं शब्दमगो वीरसुरैर्वृत

20

सरदर्शनतो देवीं व्याप्रलो कवयां विष्णु ॥ ३७ ॥ पादाकांता नत भुवी किशोरो
 ॥ ३८ ॥ स्तिखितां वरुं ॥ शोभिना शेषपातालां धनुर्जीतिः स्वनेततां ॥ ३९ ॥ दिशो भु
 जसहस्रेण सप्रताया पसंस्थितां ॥ ततः प्रववृते युद्धं तया देव्या सुरद्विषां ॥
 रास्वास्त्रैर्वहधामुत्ते रदीपितदिगंतं ॥ महिषासुरसेनातीक्ष्णशुरको म
 हासुरः ॥ ४० ॥ युयुधे चामरश्वात्पैश्चतुरंगवनावितः ॥ रथानामुत्तेः षड्वि
 ददद्यात्को महासुरः ॥ ४१ ॥ अयुधतामुतालां च सहस्रेण महासुरः ॥ पंचा

15

10

5

द्वादिश्वतिमुत्ते रलिलो नामहासुरः ॥ ४२ ॥ अयुता नांशतेः षड्विर्विष्णुतो युयु
 धेरले ॥ गजवाजिसहस्रा चैरणैः परिकारिताः ॥ ४३ ॥ वृत्तोरथानां कोद्या च
 युद्धे तस्मिन् युध्वा ॥ बिजलाख्यो मुतानां च पंचाङ्गदी रथायुतेः ॥ ४४ ॥ युयुधे
 संयुगे तत्र रथानां परिकारितः ॥ अमेचतत्रा मुतगोरथनागहये वृताः ॥ ४५ ॥
 युयुधुः संयुगे देव्या सह तत्र महासुरः ॥ कोटिकोटि सहस्रे सुरथानां दंति
 नांतथा ॥ ४६ ॥ हयानां च वृत्तो युद्धे तत्राभून्महिषासुरः ॥ तेषां रेभिर्दिपालै

0

5

10

15

20

३ शक्तिमिप्रदातेस्तथा ॥ ४७ ॥ युयुधुः संयुगे देव्या खड्गेः परशुपट्टिकेः ॥
 केचिच्च विधिः प्राक्ताः केचिन्पाशांस्तथापरे ॥ ४८ ॥ देवीं खड्गप्रकारेस्तुतेनां
 कृतं प्रचक्रुः ॥ सापिदेवी स्तनस्तान्निशस्त्रा एतस्त्राणि चरिडका ॥ ४९ ॥ नील
 येवप्रचिद्येद निजदास्त्रास्त्रवर्षिणी ॥ अनामस्तानना देवीस्तूयमानासु
 रूर्जभिः ॥ ५० ॥ सुमोचासुरदेहे सुदास्त्रा एतस्त्राणि चेश्वरी ॥ सोपिकुद्धो धुत
 सद्यो देव्या बाह्वन केदारी ॥ ५१ ॥ चचारसुरसेप्तेषु वनेष्विव कुताडानः ॥ मिश्रा

सान्मुमुचेयांश्च युध्यमाना रणे विक्रा ॥ ५२ ॥ तस्य वसत्रसंभूता गणाः श
 तसहस्रकाः ॥ युयुधुस्ते परशुभिर्भिन्दिपाला सिपट्टिकेः ॥ ५३ ॥ नादायंते सुर
 गणा देवी शान्मुपवृंहिताः ॥ अवाद्यं तपट्टात्तुराणां दंष्ट्रास्तथापरे ॥ ५४ ॥
 मृदंगश्च तथैवात्येतस्मिन्नुद्धमहोत्सवे ॥ तेतो देवी विश्रुतेन गदया शक्ति
 वष्टिभिः ॥ ५५ ॥ खड्गादिभिश्च शतशो निजघात महासुरान् पातयामास
 चैवान्मान्यं वासवविमोहितात् ॥ ५६ ॥ असुराश्च विपाशैश्च कृत्वा कान्मान

20

कर्षयत् ॥ केचिद्विधाकृतास्तीक्ष्णैः खड्गपात्रैस्तथापरे ॥ ५७ ॥ विषोषितामिषा
 ॥ २८ ॥ तेनजदयाभुविशेरते ॥ वेमुश्चकेचिदुधिरंमुसलेनभृङ्गांस्तथा ॥ ५८ ॥ केचिन्नि
 पातिताभूमौभिन्नाः शूलेनवक्षसि ॥ निरिन्तराः शरैश्चेणकृताः केचिद्रणामिहे ॥
 ॥ ५९ ॥ सेतानुकारिणः प्राणान्मुमुचुस्त्रिदशार्द्धनाः ॥ केष्वांविद्वाहवन्दिन्नाश्चि
 न्मयीबाहूस्तथापरे ॥ ६० ॥ विरांसिपेतुर्त्पेक्षामन्त्रेमध्येविदारिताः ॥ विविन्मर्ज
 यास्तथापरेपितुस्तूर्णमहासुराः ॥ ६१ ॥ एकवाहसिचरणाः केचिदेवादिधाकृता

15

10

5

॥ द्विन्नेपिचान्येशिरसिपतिताः पुनस्तुप्तिताः ॥ ६२ ॥ कबंधायुयुधुर्देवागृही
 तपरमायुधाः ॥ ननृतुश्चापरेतत्रयुद्धेसूर्यतयाश्रिताः ॥ ६३ ॥ कबंधाश्चि
 न्मशिरसः खड्गशक्त्यष्टिपाणयः ॥ तिष्ठतिष्ठेतिभाषंतौदेवीमन्त्रेमहासुराः
 ॥ ६४ ॥ पातितैरथतागाश्चैरसुरैश्चवसुंधरा ॥ अगम्यासाभवत्तत्रयथाभूत्स
 महासुराः ॥ ६५ ॥ शोणितौघा महानजः सज्जस्तत्रविहृतुबुधुः ॥ मध्येचासुरसैन्य
 म्प्रवारणसुदकामिता ॥ ६६ ॥ क्षणेनतमहासैन्यमसुराणांतथाविक्रम ॥ तिन्ये

0

5

10

15

20

महिषासुरसैन्यवधः

॥ २६ ॥ शयं यथा वह्निस्तृणदासु महावयं ॥ ६७ ॥ सच सिंहो महानादसुसृजं धृत
केशरः ॥ शरीरेभ्यो मरारीणामसूत्रिवविधिन्यति ॥ ६८ ॥ देव्यागलेश्वते
स्तत्र कृतं मुद्रं तथा सुरैः ॥ यथेयां तु सुबुद्धेर्देवाः पुष्यवृष्टिमुचोदिवि ॥ ६९ ॥ इ
ति मार्कण्डेयपुराणे सावर्णि देवतंत्रदेवीमाहात्म्ये महिषासुरसैन्यवधः ॥

॥ अथिरुवाच ॥ ॥ निहन्त्यमानं तसैन्यववलोक्य महासुरः ॥ सेतानीश्विभु

रः कोपाज्जयो यो दुःसर्थां विकां ॥ २ ॥ स देवीं शरवर्षेण ववर्ष समरे सुरः ॥ यथा
मेरुगिरेः शृंगं तोयवर्षेण तोयदः ॥ ३ ॥ तस्य छित्वा ततो देवी लीलयैव शरै
रुपरात् ॥ जघान तु रगन्वारो र्यता रंचैव वाजिनां ॥ ४ ॥ विधेदच धनुः सज्जो
ध्वजं चातिसमुद्धितं ॥ विव्याध चैव गात्रेषु छिन्नधन्वा तमाशुजेः ॥ ५ ॥ स धि
न्नधन्वा विरथो हताश्वो हतसारथिः ॥ अभ्यधावत तां देवीं रघुवर्मध
रो सुरः ॥ ६ ॥ सिंहमाहत्परवक्त्रे नतीक्ष्णधारेण मूर्धनि ॥ आजघान भुजेन

20

वेदेवीमप्यतिवेगवान् ॥ ७ ॥ तस्कारवङ्को भुजं प्राप्य पद्मालयपदं दन ॥ ततो
 ॥ ३० ॥ नग्राह शूलं सकोपादरुणलोचन ॥ ८ ॥ विधेपचतस्तानुभद्रकात्पां म
 हासुर ॥ जाज्वल्यमातं तेजोभिरविर्विं वमिमां वरात् ॥ ९ ॥ दृष्ट्वा तदापतच्छू
 लं देवी शूलममुंचत ॥ तच्छूलं ज्ञातधातेन तीतं सच महासुरः ॥ १० ॥ हतेन
 स्मिन्महावीर्यमहिषस्य च मूपतौ ॥ आजगाम गजारूढश्चापरस्थिदशार्दनः
 ॥ ११ ॥ सोपिवाक्तिं मुमोच धदेव्यात्मा प्रविकातं ॥ हंकारमिह तां भूमौ पा

15

10

5

तपामासनिःप्रभां ॥ १२ ॥ भग्नां वाक्तिं निपतितान् दृष्ट्वा कोधममन्वितः ॥ ९
 विधेपचापरः शूलं धारोस्तदपि साहिवत् ॥ १३ ॥ ततः सिंहः स मुत्पत्य ग
 जकुंभांतरस्थितः ॥ बाहुयुद्धेन युयुधेने नोच्चैस्त्रिदशारिणा ॥ १४ ॥ युध्य
 मानौ ततस्तौ तु तस्मात्तागाम्महीगतौ ॥ युयुधातेनिसंरब्धौ प्रहारे रनि
 दारुरौः ॥ १५ ॥ ततो वेगात्खमुत्पत्य निपत्य च मृगारिणा ॥ करप्रहारेण
 शिरश्चापरस्य पृथक्कृतं ॥ १६ ॥ उदग्रश्वरलेदेकाशिलावृक्षादिभिर्ह

5

10

15

20

20

न ॥ दंतमुचि तले श्ये वक्क एन श्वनिपातितः ॥ १७ ॥ देवी कुड्माग दा पाते श्व
 ॥ ३१ ॥ र्णि या मा स चो द्रु तं ॥ वा क्क लं भिदि पा ले न वा रो ला मंत थां ध कं ॥ १८ ॥
 उमा स्म पुग्री यं च तथै व च म हा ह तुं ॥ चि ने वा च त्रि शू ले न ज चा न पर मे
 श्व री ॥ १९ ॥ वि डाल स्फा सि ना का या न्पा त या मा स वे नि र ॥ उ र्द्व रं उ र्मु खं चो
 भो दारै र्नि मे य म क्ष यं ॥ २० ॥ ए वं सं शी य मा ने तु स्व से न्ये म हि षा सु रः ॥ मा
 हि षे रा स्व रू पे ण ना स या मा स ता र्ग ण न् ॥ २१ ॥ कां श्वि तु ऽ प्र हारे ण सु

15

10

5

रक्षे पे स्त था प र न् ॥ का गू ल ता हि ता श्वा न्मा न्दं गा भ्यां च वि दारि ता र् ॥ २२ ॥
 वेगे न कां श्वि द प र न्ता दे न भ्र म रे न च ॥ निः श्वा स प व ने ना न्पा न्पा त या मा
 स भू त ले ॥ २३ ॥ त्रि पा त्प प्र म था नी क स भ्र म धा व त सो सु रः ॥ सिं हं हं तुं म
 हा दे व्याः को पं च के त तों वि का ॥ २४ ॥ सो पि को पा न्म हा वी र्यः सु र शु र्म मः
 ही त लः ॥ शृं गा भ्यां प र्वा ता नु चां श्वि दे प च त ना द च ॥ २५ ॥ वे ग भ्र म ए वि श्व
 स्मा म ही त व्य ङी र्य त ॥ लां गू ते ता ह न श्वा यिः प्ला व या मा स सर्व त ॥ २६ ॥

5

10

15

20

0

धृतशृंगविभिन्नाश्च खराडं खराडं ययुर्धमाः॥ श्वासादिलात्ता शतशोति ये
 ॥ ३१ ॥ तुर्तभसोचलाः॥ ३२ ॥ इति क्रोधसमाध्मातमापतं तं महासुरः॥ दृष्ट्वा साचं
 डिकाकोपात्तदधाय तदाकरोत्॥ ३३ ॥ साक्षिपत्वा तस्य वै पाशान्तं वबंधम
 हासुरं॥ तत्पाजमाहिर्ब्रह्मसोपिवद्धो महामृधे॥ ३४ ॥ ततः सिंहो भवत्स
 ज्ञो यावत्तस्यां धिकाशिरः॥ द्विद्वयमितावत्पुरुषः खड्गपाशिरदृश्यतः॥ ३५ ॥
 ततस्त्वाशुपुरुषं देवी विधेदसायकैः॥ तं खड्गचर्मणसा द्रुततः सो भूः

महागजः॥ ३६ ॥ फेरणचमहासिंहं तंच कर्षजगर्जच॥ कर्षजस्तुकरं देवीरय
 केतचमिरकुंतत॥ ३७ ॥ ततो महासुरे भूयो माहिर्ब्रह्मपुरास्थितः॥ तथैव शो
 भकासासत्रैको कंसचरुचरं॥ ३८ ॥ ततः कुड्माजगन्नातचलिकापातमुत्त
 मं॥ पपोपुनः पुनश्चैव जहासासुरलोचता॥ ३९ ॥ तनर्दकासुरः कोपिवल्लि
 र्यमदोद्धतः॥ विषाणगभ्रांचविभेपचीडकां प्रतिभूधरात्॥ ४० ॥ सायताय
 हितौ स्तेनचूर्णयंतीशारेः॥ उवाच तं मदोद्धतं सुरपराङ्मुखाक्षरं॥ ४१ ॥

20

॥ २३ ॥ देव्युवाच ॥ ३३ ॥ गर्जगर्जक्षरं मूढमधुधावन्पिकामहं ॥ मया त्वयि हतेऽप्येव ग
 र्जिष्वांस्तु देवताः ॥ ३८ ॥ ॥ अखिरुवाच ॥ ३९ ॥ एवमुक्त्वा समुत्पत्तस्य
 सदा तं महासुरं ॥ पादेनाक्रम्य कंठे च शूलेनेन मत्ताऽयम् ॥ ४० ॥ ततः सोऽपि पदा
 क्रान्तस्तया निजमुत्थानतः ॥ अर्द्धनिष्क्रान्त एवागि देव्या वीर्येण संवृतः ॥ ४१ ॥ अ
 र्द्धनिष्क्रान्त एवा सौ युध्यमानो महासुरः ॥ तया महासिता देव्या दिरुष्टिं त्वानि
 पातितः ॥ ४२ ॥ गतो हाहा कृतं सर्वदेव्यैः सैन्येन तां शतम् ॥ प्रहर्षं च परं जग्मुः

15

10

5

सफला देवता गणाः ॥ ४३ ॥ तुष्टुवुक्तां सुरदेवीं सहा देव्यैर्महर्षिभिः ॥ ज
 गुर्गंधर्वपतयोन नृनुश्वाप्सरोगणाः ॥ ४४ ॥ इति मार्कण्डेयप्र
 रोसावर्णि वेमन्तरे देवीमाहात्म्ये महिषासुरवधः ॥ ३ ॥
 ॥ अखिरुवाच ॥ १ ॥ शक्रादयः सुरगणैरिह तेति वीर्ये तस्मिन् सुरात्म
 निसुरैरिव लेच देव्या ॥ तां तुष्टुवुः प्रणतिनम्रश्चिरो धरं सा वाग्भिः प्रह
 र्षपुलकोद्गमचारु देहाः ॥ २ ॥ देव्या यया ततमिदं जगदात्मशक्त्या तिष्ठो

0

5

10

15

20

20

॥ ३४ ॥

बदेवगराद्रात्रिसमूहसूरी ॥ तामं विकामरिषिनदेवमहर्षिपूजां मत्स्या
 नतास्तविदधातुभुभानिसानः ॥ ३ ॥ यस्याः प्रमावमनुली भगवाननंतो
 ब्रह्महृश्चनहिवक्तुमलबलं च ॥ साचं उक्तारिषिनमग्नपरिपालनाय
 ताद्रायवाभुभयस्यमतिं करोतु ॥ ४ ॥ याः श्रीस्वयं सुहृतिगतिवने
 खलक्षोपापासनीकृतधियां हृदयेषु उद्भिः ॥ अद्वासतां कुलजनप्रभ
 वस्तलज्जातां तां नतास्तपरिपालनाय देवि विश्वे ॥ ५ ॥ किं करोयां मत्तवक्तु

15

10

॥ ३५ ॥

से सुनिमते दिमतत्त्वतारैः ॥ लोभार्दिभिर्मुनिभिरस्तसमस्तदोषैर्विजातिसा
 भगवती परमाहिदेवि ॥ ६ ॥ शब्दात्मिका सुविमलवर्णजुषातिधातुश्रीधरस्य प
 दपाठवतां च साक्षां ॥ देवी चयी भगवती भवभाषता यवानी च सर्वजगतां पर
 माभिहंती ॥ १० ॥ मेधासि देवि विदिता रिलगा हवसा एतुर्गसिर्गुर्गभवसा
 गृहो रलगा ॥ श्रीकैटभारिहृदये वक्तुताधिका सा गेरी तमेव कादिमेति कृ
 तप्रतिष्ठा ॥ ११ ॥ इत्यस्तु स मम लंपरि पूर्य च इविं वानुकारि कृतकोत्तम

5

0

5

10

15

20

से सुनिधते दिमत न्व सारैः ॥ लोकार्दिभिः सुनिधिरस्त स मस्त दोषे विजय सित्त
 ॥ ३५ ॥ भगवती परमाहि देवि ॥ ६ ॥ शब्दात्मिका सुविमलवर्ण भानिधायन मुक्ता थर मय
 दपाठ वतां च साक्षां ॥ देवी च यी भगवती भव भाषता य वार्ता च सर्वजगतां पर
 मार्तिहंत्री ॥ १० ॥ मेधासि देवि विदिता विनया रच सा रज्जुर्गति सुर्ग भव सा
 ग्गर्भो रसंग ॥ श्रीकैटभारिह दयै कृता धिवा सा गोरी तमेव शक्ति मोलि कृ
 तप्रतिष्ठा ॥ ११ ॥ इत्यस्य स म म लं परिपूर्णं च इविं वानुकारि कृतकै त म

कान्तिकांत ॥ अत्यनु तं प्रहृत मा फलु वा त थापि व कं विलोक्य सहसा महि
 बासुरेण ॥ १२ ॥ दृष्ट्वा तु देवि कुपितं प्रकुटीकृतं मुमक्षुः कं क स दृष्ट्वा
 धविमनसजः ॥ प्राणान्मुने च महिषं सदा दती व विचं द्वैर्जीविते हि कुपि
 तां तद दक्षिणेन ॥ १३ ॥ देवी प्रसीद परमा भवती भवाय सज्जो विनाशाय
 सिकोपवती कुलाति ॥ विनाश मेतद धुने वय दल मेत नीतं वलं सुविपुलं
 महिषासुरेण ॥ १४ ॥ तेन मता जनपदे सुधन्यति ते वां ते वां यकां सित च

तीदतिधर्मवर्गः ॥ धनस्तदावतिभूतात्मजभृत्पदाएषां सदाभ्युदयदा
 भवतीप्रसन्ना ॥ १५ ॥ धर्मरिगदेविसद्वलाति सदेव कर्त्ता एषा दृष्टः प्र
 तिदिनं मुहूर्त्तौ हरेति ॥ स्वर्गप्रयातिचततो भवतीप्रसादा न्दोषत्रयेपि
 कृतदा ननु देवितेन ॥ १६ ॥ इति स्मृता ह एति भीतिमको वजं तोः स्वस्थेः स्मृ
 ता सति मती वशभां ददाति ॥ दारिद्र्यः स्वभयहृदि विद्यमानस्तदा सर्वे प
 कारक एषा सदा ईषिता ॥ १७ ॥ एभिर्हते जगद्भवेति सुखं तथेते कुर्वन्तु

मन्त्रकायविरचयं जपं ॥ स्यात्समस्तपुमधिगम्य दिव्यं प्रयां तु मत्वेति नू
 नमहिता न्धिति हं सि देवि ॥ १८ ॥ दृष्ट्वैव विन भवती प्रहरेति भस्म सर्वा
 सुखं रिषु यत्प्रहि एषे विरहं ॥ लोकात्प्रयां तु रिषु बोधि हिता स्व पूता इत
 धं सतिर्भवति ते व्यपि ते तिसा धी ॥ १९ ॥ खड्गप्रभाति कुरु विष्णु रणे स्त
 थो ग्रेः पूता गुकांति निबद्धे न दृष्टो सुख एष ॥ यन्नागना विलयमं शुभदि
 उखं दुःखोपाय न न विलोक्य यत्तं तदेतत् ॥ २० ॥ इति नृप नृप नृप नृप नृप

शीलं रूपं तथैतदविधिं तन्मनुष्यमन्यैः ॥ धीर्मच हंतु हंतदेव परं कृमा लां
 ॥ ३० ॥ वैरिष्यपि प्रकटितैव दया त्वये त्वं ॥ २९ ॥ केनोपमा भवतु ते स्व परं क
 मत्परं पंचशत्रुभयकार्यं तिहादिकुत्र ॥ धिजे कृपा समरतिष्ठुरता च दृ
 द्वा त्वय्येव देविवरदे भुवनत्रये पि ॥ २२ ॥ वैलोक्य मे तदविलसि पुना श
 नेतका तं त्वया समरमूर्धनि ते पि हत्वा ॥ नीलादिवरिपुंगव भयमप्यपा
 स मत्स्य कृमन्मदसुरादिभक्तमस्ते ॥ २३ ॥ शूलेन पाहि नो देवि पाहि त्वं न कं

विके ॥ घरागत्वेन ततः पाहि चापज्वालि त्वनेन च ॥ २४ ॥ प्राच्यां रश्मिप्रतीकां च चं
 डिक्ते रश्मिदक्षिणे ॥ भागलोकात् शूलस्य उत्तरस्यां तथैव धरी ॥ २५ ॥ सोमप्रिया
 विरूपाक्षि वैलोक्ये विचरंति हि ॥ यानि कात्पर्थधौ एहि ते रक्षा स्मां तथा भुवी ॥ २६ ॥
 त्वं शूलगदादीनि यानि कात्पर्थधौ एहि ते विद्वे ॥ कृपणवत्सर्गिणि ते रक्षा स्मा रक्ष सर्वत
 ॥ ३० ॥ ॥ अविरुका च ॥ २८ ॥ एवं लुता सुते हि ज्यैः क्रमुते नंदनो नंदके ॥ ३५ ॥ विना
 जगतां धात्री तथा गंधातुल्ये पतेः ॥ २९ ॥ भक्त्या समलोचि ददो दिव्ये धूपे लुधूपिता ॥

॥ ३८ ॥

शरुप्रसादमुमुखी सप्तला नृणां सुहृत् ॥ ३० ॥ ॥ देवुकाच ॥ ३१ ॥ विपत्ता
 विदग्धाः सर्वे यदस्मिन्नोभिवर्धितं ॥ ३२ ॥ देवा ऊचुः ॥ ३३ ॥ भगवन्माकृतं सर्वं
 न किं विदुर्वाच्यते ॥ ३४ ॥ यदयमिह तः शत्रुरस्माकं महिषासुरः ॥ यदि वापि
 यरो देवस्य वास्माकं महेश्वरि ॥ ३५ ॥ संस्पृता संस्पृता वन्तो हिंसेथाः परमापदाः ॥
 यश्च सर्पः कवेरेभिरुवाचो व्यस्य पलायने ॥ ३६ ॥ तस्य विना द्विविभवेर्दुर्गदा ए
 दि संपदा ॥ वृद्धये स्य स्य नात्वं भवेथा सर्वदां विभवे ॥ ३७ ॥ ॥ अविनाशकाच ॥

॥ ३८ ॥ इति प्रसादिता देवेन गतो र्थे तत्प्राप्तः ॥ तथे पुनस्तु भद्रका जीव भूवां तर्हि
 गान्धर्व ॥ ३९ ॥ इत्येतत्कथितं भूय संभूता ताम्यथापुनः ॥ देवी देवशरीरेभ्यो गगत्र
 य हि मे विष्णो ॥ ४० ॥ पुनश्च गौरी देहात्ता स मुनूता यथा भवत् ॥ वधा य उ वृद्धे
 ता कांत आशुं भविषुं भवो ॥ ४१ ॥ एतस्मात्तु लोकानां देवानां मुपकारिणी ॥ तच्छृ
 णुष्व मया स्थातं यथा वक्तुं ध्यायामि ते ॥ ४२ ॥ ॥ इति सार्धं राउयपुराणे साव
 र्णिके मन्वन्तरे देवी माहात्म्ये महिषासुरवधार्जुनरंडकाकादिसुतिः ॥ ॥ ॥

20

॥३६॥ ऋषिरुवाच ॥ १ ॥ पुरं शुभं भूतिशुभा भामसुरा भ्राता वीपनेः ॥ त्रैलोक्यं
 यद्भाग्यश्रद्धासदवसाश्रयात् ॥ २ ॥ तावेव सूर्यतां न ह दधिकारं तथैव
 वं ॥ कौवेरमथ मा च च का ते वरुणस्य च ॥ ३ ॥ तावेव पवनर्द्धि च च भु
 र्वह्नि कर्म च ॥ ततो देवा विनिर्भूता भृष्ट एज्याः प्रराजिताः ॥ ४ ॥ हताधिका
 रास्त्रिदशास्तान् सर्वेति राहताः ॥ महासुरा भ्राता देवीं सं स्मरंस्त्रयश्रि
 ताः ॥ ५ ॥ तया स्ता कृत्वा रोदतो यथा पत्तु स्मृता रितः ॥ भवतां नाशयि

15

10

5

व्यामितक्षराणां पदः ॥ ६ ॥ इति कृत्वा प्रति देवा हिमवतं तं गेभ्यः ॥ जगु
 स्तत्र ततो देवीं विष्णु मायां प्रतुष्टुः ॥ ७ ॥ ॥ देवा ऊचुः ॥ ८ ॥ ततो देवैः महादे
 वैः शिवायैस्तत्र तं नमः ॥ तमः प्रकृत्यै भद्रायै नियताः प्रणताः स्मतां ॥ ९ ॥ रौद्रा
 येन मो नित्यायेनैर्यै धात्र्यै नमो नमः ॥ ज्योत्स्नायै चैरुपि ह्ये सुखायै सततं न
 मः ॥ १० ॥ वृक्षायै प्रणता वृद्धे सिद्धे कुर्क्षे नमो नमः ॥ तैः कृत्यै भूभृतां तस्यै स
 र्वहृष्टे नमो नमः ॥ ११ ॥ दुर्गायै दुर्गायै सारयै सर्वकारिण्यै ॥ स्वायै तस्यै

5

10

15

20

४१ या देवी सर्व भूतेषु शक्तिरूपेण संस्थिता नमस्तस्यै ॥ ३८ ॥ नमस्तस्यै ॥
 ३९ नमस्तस्यै नमो नम ॥ ४० ॥ या देवी सर्व भूतेषु शक्तिरूपेण संस्थिता ॥ नमस्त-
 स्यै ॥ ४१ ॥ नमस्तस्यै ॥ ४२ ॥ नमस्तस्यै नमो नम ॥ ४३ ॥ या देवी सर्व भूतेषु लक्ष्मी-
 रूपेण संस्थिता ॥ नमस्तस्यै ॥ ४४ ॥ नमस्तस्यै ॥ ४५ ॥ नमस्तस्यै नमो नम ॥ ४६ ॥
 या देवी सर्व भूतेषु शक्तिरूपेण संस्थिता ॥ नमस्तस्यै ॥ ४७ ॥ नमस्तस्यै ॥ ४८ ॥ न-
 मस्तस्यै नमो नम ॥ ४९ ॥ या देवी सर्व भूतेषु शक्तिरूपेण संस्थिता ॥ नमस्त-

५० नमस्तस्यै ॥ ५१ ॥ नमस्तस्यै नमो नम ॥ ५२ ॥ या देवी सर्व भूतेषु
 शक्तिरूपेण संस्थिता ॥ नमस्तस्यै ॥ ५३ ॥ नमस्तस्यै ॥ ५४ ॥ नमस्तस्यै नमो नम
 ॥ ५५ ॥ या देवी सर्व भूतेषु लक्ष्मीरूपेण संस्थिता ॥ नमस्तस्यै ॥ ५६ ॥ नमस्तस्यै ॥
 ५७ ॥ नमस्तस्यै नमो नम ॥ ५८ ॥ या देवी सर्व भूतेषु शक्तिरूपेण संस्थिता
 ॥ ५९ ॥ नमस्तस्यै ॥ ६० ॥ नमस्तस्यै ॥ ६१ ॥ या देवी सर्व भूतेषु शक्तिरूपे-
 ण संस्थिता ॥ नमस्तस्यै ॥ ६२ ॥ नमस्तस्यै ॥ ६३ ॥ नमस्तस्यै नमो न-

॥ ४२ ॥ नमः ॥ ६४ ॥ यादेवी सर्व भूतेषु दया रूपेण संस्थिता ॥ नमस्तस्यै ॥ ६५ ॥
 नमस्तस्यै ॥ ६६ ॥ नमस्तस्यै नमो नमः ॥ ६७ ॥ यादेवी सर्व भूतेषु तुष्टि
 रूपेण संस्थिता ॥ नमस्तस्यै ॥ ६८ ॥ नमस्तस्यै ॥ ६९ ॥ नमस्तस्यै नमो न
 मः ॥ ७० ॥ यादेवी सर्व भूतेषु मातृ रूपेण संस्थिता ॥ नमस्तस्यै ॥ ७१ ॥
 नमस्तस्यै ॥ ७२ ॥ नमस्तस्यै नमो नमः ॥ ७३ ॥ यादेवी सर्व भूतेषु भाति रूपेण
 संस्थिता ॥ नमस्तस्यै ॥ ७४ ॥ नमस्तस्यै ॥ ७५ ॥ नमस्तस्यै नमो नमः ॥ ७६ ॥ ई.

द्विधा एव मधिष्ठात्री भूता त्रीं च विनेषु या ॥ भूतेषु सतततस्यै वा ज्येदेव्यै न
 मो नमः ॥ ७७ ॥ चित्ति रूपेण साकृत्स्वमेतद् दृष्ट्वा पश्यिता जगत् नमस्तस्यै ॥ ७८ ॥
 नमस्तस्यै ॥ ७९ ॥ नमस्तस्यै नमो नमः ॥ ८० ॥ जुता सुरैः पूर्वमभीष्ट संश्रयान्ता
 सुरैर्देव दिनेषु मेविता ॥ कथं तु कानः शुभं हेतुं शरी शुभं निभं दारणं निरुत्तु चोपद
 ॥ ८१ ॥ या सा स्वतः यो धृत देवता वि तै रस्माभि र्देवा च सुरै र्गमस्तस्यै ॥ या च
 स्पृता तक्षणा मेव कानि तस्मिन् पदो भक्तिविनम्र मूर्तिभिः ॥ ८२ ॥ अथिहवाच

४३ ॥ एवं स वादि युक्ता तां देवा तां तत्र पार्वती ॥ स्नातु मभक्त य को तो ये जा हूया
 नृप नन्दन ॥ ८४ ॥ साऽब्रवीत्तात् सुरात् सुभूर्भवद्भिः स्तूयतेऽब्रवीत् ॥ शरीर
 कोशतश्चास्या समुद्रताऽधीक्षिता ॥ ८५ ॥ सौम्यमेतत् क्रियते शुभदेवनि
 ररुते ॥ देवैस्समस्तैः समरे निशुम्भेन पराजितैः ॥ ८६ ॥ शरीरकोशद्यत्तस्याः पार्वत्या
 किं ह्यसृताऽम्बिका ॥ कौशिकीति समस्तैः सुततो लोके सुगीयते ॥ ८७ ॥ तस्यां विनिर्गताया
 लुकृष्टाऽभूत्तस्यां पि पार्वती ॥ कालिकेति समख्याता हि माचलकृताश्रया ॥ ८८ ॥ ततोऽ

म्बिकां पदं रूपं विभ्राणं सुमनोहरं ददर्श च एते मुण्डश्च भृल्लो शुम्भनिशुम्भयोः ॥ ८९ ॥ ताभ्यां
 शुम्भाय चारुणाता सा तीव सुमनोहर ॥ काम्या ले स्त्री मद्रा एज भासय नीहिमाचनम् ॥ ९० ॥
 तैव तादृक्क्वचिद्रूपं दृष्टं केन चिदुत मम् ॥ ज्ञायतां काप्यसौ देवी गृह्यताञ्च सुरेश्वर ॥ ९१ ॥ स्त्रीर
 त्तमति चर्वङ्गी द्यो नयनी दिशस्त्रिधा ॥ सा तु तिष्ठति दैत्येन्द्रतां भवा द्रुष्टु मर्हति ॥ ९२ ॥ मानि
 रान्नातिमणयो गजाश्वादीनि वै प्रभो ॥ त्रैलोक्ये तु समस्तानि साम्प्रतं भजिते गृहे ॥ ९३ ॥ हे
 एव तः समानीतो गजैरुत्तं पुरन्दरम् ॥ पारिजातस्तस्यैवायं नये वोद्यैः श्रवा ह्य

०२

४४

॥ ६४ ॥ विमानं हंससंयुक्तमेतन्निष्ठिति तेऽङ्गणे ॥ रत्नभूतमिहानीर्तयदासीद्विधसो
 ऽद्भुतम् ॥ ६५ ॥ विधिरेव महापद्मः समानीतो धनेश्वर एत ॥ किञ्चिन्निदीददौ चाधिर्मा
 ताप्रमत्तानपङ्कजात् ॥ ६६ ॥ हवन्ते वारुणं गेहे काञ्चन स्यादिति श्रुति ॥ तथायं
 स्पन्दनवरेयः पुराऽऽसीत्यजायते ॥ ६७ ॥ मृत्पोरुत्कान्तिदानामशक्तिरिस
 त्वया हुता ॥ पाशः समिल एजस्य भ्रातुस्तव परियुहे ॥ ६८ ॥ निशुम्भस्याधि
 ज्ञाताश्च समस्ता रत्नजातयः ॥ बाहिरपि ददौ नुभ्यमग्निशोचैव वाससी ॥ ६९ ॥

१५

१०

५

एव देवैर्देवैरुत्कानि समस्तात्पाहतानि ते ॥ स्त्रीरत्नमेषा कल्पाणीत्यया कस्मा
 त्प्रगृह्यते ॥ १०० ॥ ऋषिदवाच ॥ १०१ ॥ निशुम्भेति वचः शुम्भः सतदा चण्ड
 मण्डयो ॥ प्रेषयामास सुग्रीवं दूतं देव्या महासुरम् ॥ १०२ ॥ शतिचेति च
 वक्तव्या सागन्वा वचनान्मम ॥ यथाचाप्येति सम्प्रीत्या तथा कार्यं त्यया
 लघु ॥ १०३ ॥ सतत्र गत्वा यत्रास्ते शैले देशेऽतिशो भवे ॥ सा देवी तां त
 तः प्राह शूलं मधुरया गिरु ॥ १०४ ॥ दूत उवाच ॥ १०५ ॥ देवि देवैरेव

०

५

१०

१५

२०

२०

४५ एः शुभस्त्रैलोक्ये परमेश्वर ॥ दूतोऽहं प्राणिनस्तेन त्वत्सका समिहागत ॥ १०६ ॥
 अथाह तातः सर्वा सुयस्मदा देवयोनिषु ॥ निर्जिता विलदेत्पारिः स यदाह
 एष्वतत् ॥ १०७ ॥ मम वैलोक्य मखिलं मम देवा वशानुगाः ॥ यज्ञं भागा न हं
 सर्वा नुपा इनामि पृथक् पृथक् ॥ १०८ ॥ वैलोक्य वरुणा नि मम वशानुशेषता
 तथैव गज एतच्च हर्ष देवे द्रुवाहनम् ॥ १०९ ॥ शीरोदम धनो भूत मश्वरत्नं म
 मा मरैः ॥ उच्चैः श्रवस संज्ञं तत्प्राणिपत्य समर्पितम् ॥ ११० ॥ यानि चानि देवे

१५

१०

५

०

सुगन्धर्वेषू रगेषु च ॥ एत भूतानि भूतानि तानि मय्येव शो भने ॥ १११ ॥ स्त्री एत
 भूतां त्वां देवि लोके मन्त्रा महे वयम् ॥ सा त्व मस्मानुपागच्छ यतो एत भुजो वयम् ॥
 ॥ ११२ ॥ मां वा ममानुजं वापि निशुभ भुवु विष्णु मम् ॥ भजत्यन्वला पाङ्क्ति एत
 भूताऽसि वैयतः ॥ ११३ ॥ परमेश्वर्यमतुलं प्राप्स्यसे मत्परिग्रहात् ॥ एतद्गु
 ष्ण्य समा लोच्य मत्परिग्रहतां व्रज ॥ ११४ ॥ अषिदवाच ॥ ११५ ॥ ईप्सु का सा
 तदा देवी गम्भी एत स्मिता जगौ ॥ दुर्गा भगवती भद्रा यय दधार्थ तेजगत् ॥

५

१०

१५

२०

०२

॥११६॥ देवु वाच ॥११७॥ सत्यमुक्तं त्वया तावमिच्छा किञ्चित्त्वयोदितम् ॥
 ४६ वैलोकाधिपतिः शुभो निशुभमदचापिता दृष्टा ॥११८॥ किञ्च यत्प्रतिज्ञा
 तं मिच्छा तत्क्रियते कथम् ॥ श्रूयतामन्यबुद्धित्वात्प्रतिज्ञा या कृता पुनः ॥११९॥ यो
 मां जयति संग्रामे यो मे दर्पं व्यजो हति ॥ यो मे प्रतिवलो लोके स मे मर्ता भविष्यति ॥१२०॥
 नरागच्छतु शुभोऽत्र निशुभो वा महासुरः ॥ मां जित्वा किञ्चिदेष्टात्र पाणिं गृ
 ह्णानुमेतद्यु ॥१२१॥ दूत उवाच ॥१२२॥ श्रवणे प्राप्ति मे वै त्वं देवि ब्रूहि ममा-

५

०

५

ग्रतः ॥ वैलोके चैकः पुमान्निष्ठे दृष्टे शुभमनिशुभयोः ॥१२३॥ अन्येषां मपि
 देवानां सर्वे देवा न वे युधि ॥ तिष्ठति सम्मुखे देवि किं पुनः स्त्रीत्वमेविका ॥
 ॥१२४॥ इन्द्राद्याः सर्वका देवास्तथ्युर्येषां न संयुगे ॥ शुभादीनां वर्धतेषां स्त्री
 प्रयास्यसि सम्मुखम् ॥१२५॥ सा त्वंगच्छ मयैकोक्तं पाद्वं शुभमनिशुभयोः
 केषां वर्धयति निर्धूतगोत्रा मा गमिष्यसि ॥१२६॥ देवु वाच ॥१२७॥ एवमे-

५

१०

१५

२०

नक्षत्री शुभो नि शुभश्चाति कीर्त्यवान् ॥ किं ह्ये मि प्रतिज्ञा मे यदना लो
४) चिन्ता पुर ॥ १२८ ॥ सत्त्वगच्छ मयोक्तं ते यदेत सर्वमादृतः ॥ तदा चक्षा
ऽमरेद्राय सच युक्तं करे तु यत् ॥ १२९ ॥ इति श्री मार्कण्डेय पुराणे साव
र्णिके मन्त्रे देवी माहात्म्ये देव्या दूत सी का दोताम पञ्चमो ध्यायः ॥ ॥
अविस्मय ॥ १ ॥ इत्याकर्णिव चो देव्याः सद्गोऽमर्ष पूरित ॥ समाचष्ट समागम्य
देवपराजाय विसृजत् ॥ २ ॥ तस्य दूतस्य तदा क्वमाकर्ण्यऽसूर एतन् ॥ सक्रोधः प्रा